

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 200 | oktoober 2017

www.kliinikum.ee/leht

 Tartu Ülikooli Kliinikum

Aeg on vaktsineerida gripi vastu

Kuna gripihooaeg pole ühelgi aastal tulemata jäänud, on just nüüd õige aeg vaktsineerida end gripi vastu.

Terviseameti andmeil haigestus eelmisel gripihooajal Eestis grippi 50 000 inimest, neist 1 500 vajab haiglaravi ja neist omakorda 110 oma tervise tõttu intensiivravi. Kliinikumis diagnoositi gripp eelmisel hooajal 212 patsiendil, neist 32 olid lapsed. Kõikidest gripidiagnoosiga patsientidest, kes kliinikumis ravil olid, vajasisid 14 kõrgeima astme intensiivravi. Tähelepanuväärne on, et mullu diagnoosis meie labor esimese gripijuhtumi tavapäraselt varem, juba 14. novembril.

» **Kõik patsientidega kokku puutuvad töötajad peaksid end vaktsineerima**

Õigeaegse gripi ravi ja diagnostika tagamiseks ning hospitaalgripi vältimiseks on kliinikumi infektsioonikontrolliteenistus töötanud välja vasta-va juhendi. Juhendi järgi peavad kõik patsientidega kokku puutuvad kliinikumi töötajad end iga-aastaselt gripi vastu vaktsineerima. 2017. aastal vaktsineeritakse kliinikumi töötajaid neljavalentse gripivaktsiiniga Vaxigrip Tetra. Vaktsineerimata personalile tuleb infektsioonikontrolli-

Foto: Infektsioonikontrolli teenistus

„Kaitsen nõrgemaid“ kampaanias osaleb ka dr Tuuli Metsvaht

teenistus meelde, et kogu gripihooaja vältel tuleb neil kokkupuutel patsiendiga kanda kirurgilist maski.

Sel aastal on kliinikumi teavituskampaania eeskõneleja lasteintensiivravi osakonna

juhataja Tuuli Metsvaht, kes on end aegsasti vaktsineerinud, et kaitsta nõrgemaid.

Tervishoiupersonali vaktsineerimiskulud katab tööandja ehk kliinikum. Kliinikumi töötajatel on võimalik tellida

gripivaktsiini ka enda lähedastele. Lähedastele tellides arvestatakse gripivaktsiini maksumus maha töötaja töötasust.

UUS TÖÖTAJA

Mati Kõo

Olen sündinud koos kaksik-vennaga jõulude esimesel pühal Toomemäel.

Suurema osa oma elust olen veetnud Tartus, vaid vahel teinud paar mõneaastast kõrvalhüpet Tallinnasse. Esimesel korral oli põhjuseks õppimine Sisekaitseakadeemia Päästekolledžis ja teisel korral töötamine Tallinna Tuletõrje- ja Päästeameti kriisireguleerimise büroos.

Üldist tööstaaži Päästeametis kogunes pool minu elust. Erinevad ametikohad – alates tuletõrjast kuni keskastme juhini – andsid valdkonnast väga head teadmised. Oma tööle suurimaks saavutuseks pean tulekahjude tekkepõhjuste uurimise viimist tänapäevasele tasemele. See andis enesekindlust vastu võtta selliseid väljakutseid, kus saan kasutada oma kogemusi, aga ka ise edasi areneda.

Mul on mõistev ja tore naine ning iseseisvat elu alustanud poeg, kelle jaoks on samuti tähtis inimeste aitamine ja riigi kaitsmine. Minu teine armastus pere kõrval on juba pikka aega mootorratas. Hindan kõrgelt lähedastega koos veedetud aega ja püüan ennast võrdse armastuse vahel jagada.

Oma füüsilise eest hoolitsen igapäevaselt spordiklubis. Tervisesportlasena olen aastaid osa võtnud Tartu Maratoni üritustest. Füüsilist aktiivsust aitab tasakaalustada osavõtmine erinevatest mõlumängudest.

KOMMENTAAR

Mati on hästi kohanenud ja omab juba üldvaadet meie turvatingimustest ja edasistest plaanidest. Kuna tal on praktiline töökogemus päästealal, suurendame tema abiga praktiliste tegevuste ja õppuste osakaalu. Eesmärk on tagada parem valmisolek erinevate hädaolukordade lahendamisel.

HANNES DANILOV
juhatuse liige

Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärg

Oktoobri alguses sõlmisid Tartu Ülikooli Kliinikum ja SWECO Projekt ning Architecture Workshop Finland lepingu Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärgu projekteerimiseks.

Meditsiinilinnaku uues, III ehitusjärgus rajatakse uued hooned lastekliinikule, kõrvakliinikule ja päevakirurgiakeskusele. Uus lastekliiniku hoone (M-korpus) hakkab paiknema H-korpuse jätkuna erakorralise meditsiini osakonna ehk EMO praeguse parkla asemel. Erakorralise meditsiini osakonna parkla kavandatakse maa alla. Teine uus hoone on planeeritud praeguse C-korpuse asemele ning uue ehitamiseks tuleb vana hoonetiib lammutada. Tulevasse C-korpusesse rajatakse uus päevakirurgiakeskus ja kõrvakliinik, samuti hakatakse seal ravima näo- ja lõualuudekirurgia eriala patsiente.

Sweco Projekt AS tegev-

juhi Keijo Vaheri sõnul on meditsiinilinnaku III etapi projekti puhul fookuses funktsionaalne lahendus. „Kuna Tartu Ülikooli Kliinikumi hoone on suur, tuleb erilist tähelepanu pöörata olemasoleva hoone ja uute korpuste logistilisele lahendusele. Oluline on, et projekteeritav hoone oleks nii patsientide kui ka töötajate vaatenurgast hästi planeeritud,“ sõnas Keijo Vaheri.

Arhitekt Matti Anttila ettevõttest Architecture Workshop Finland, kelle meeskond on projekteerinud kliiniku Maarjamõisa meditsiinilinnaku II ehitusjärgu ehk J-, K- ja L-korpused, peab suureks auks osalemist ka meditsiinilinna-

ku III ehitusjärgu projekteerimisel „Usume, et päevavalgus ja siseruumide kvaliteetne keskkond mõjuvad hästi patsiendi tervenemisele. Hea keskkond tagab personalile töö sujuva korralduse ja patsientidele efektiivse ning jätkusuutliku ravi,“ ütles Matti Anttila.

Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärgu kogumaksumus (koos seadmete ja mööbliga) on ca 70 miljonit eurot koos käibemaksuga, millest veerand kaetakse EL struktuuritoetusega. Projekteerimise maksumus koos käibemaksuga on ligikaudu 4,8 miljonit eurot.

KLIINIKUMI LEHT

KOMMENTAAR

Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärgu planeerimisega alustasime juba 2014. aastal. Nagu ikka, enne iga uue haiglahoone projekteerimise algust, tuli eelnevalt teha põhjalik ravimahtude ja -protsesside hinnang ning finantsanalüüs. Kõige tähtsamad tegijad olid siin analüüsi- ja marketingiteenistuse juht Merje Tikk ja finantsteenistuse juht Maret Tark.

Projekteerimisprotsess kestab ligikaudu poolteist aastat ning nõuab head koostööd kõikidelt teenistustelt ja uusi hooned ootavate struktuuriüksustelt. Väga oluline roll on seejuures ka tehnikateenistusel, õnneks on teenistuse direktor Peep Pitsner vägagi kogunud mees, sest ta on olnud varem nii Maarjamõisa

meditsiinilinnaku I kui ka II etapi ehitamise juures järelevalve ülesannetes. Varasemad kogemused on näidanud, et hea ja tihe koostöö kõikide üksuste vahel tagab õnnestunud lõpptulemuse.

III ehitusjärgu üheks märksõnaks on juba saanud lastekliinikule uue hoone ehitamine, ent vähemtähtis ei ole kõrvakliiniku kolimine vanast majast muule aktiivravile lähemale. Lisaks kõrvakliinikule tuleb C-korpusesse uus (päevakirurgia)operatsiooniplokk, mis

leevendab muuhulgas ka praeguse operatsiooniploki koormust. Parkimisprobleemide leevendamiseks meditsiinilinnaku ümbruses ehitatakse N. Lunini tänavale, praeguse F-korpuse vastu, rohkem kui 400 autole mõeldud parkla. Vastavalt detailplaneeringule, mille Tartu Linnavolikogu kehtestas 12. oktoobril, saab parklale rajada ühe maa-aluse korruse ning viis maa-pealset korrust.

Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärg annab juurde ligikaudu 26 000 m2 brutopinda. Ehitustegevus võiks alata 2020. aasta alguses. Meditsiinilinnaku III ehitusjärg peaks valmima aastaks 2022.

TOOMAS KIVASTIK
projektijuht

Tartu Ülikooli Kliinikumi teadustöö preemia

Uuring „Flavonoid hesperetiin inhibeerib taksaanide tsütotoksilist toimet inimese esnäärmevähirakkudes PPC-1“ sai kliinikumi teadustöö preemia.

Tartu Ülikooli Kliinikumi teadustöö preemia omistati sellel aastal kliinikumi ja Tartu ülikooli kliinilise meditsiini instituudi hematoloogia ja onkoloogia kliiniku tööühmale koosseisus Katrin Sak, Helen Lust, Marju Kase, Marika Saar ja Jana Jaal. Tunnustuse pälvis uuring „Flavonoid hesperetiin inhibeerib taksaanide tsütotoksilist toimet inimese esnäärmevähirakkudes PPC-1“, mille eesmärgiks oli analüüsida võimalikke koostoimeid kaugelearenenud esnäärmevähiraviks kasutatavate keemiaravimite (taksaanid dotsetakseel ja kabasitakseel) ning taimsete lisandite (polüfenoolse struktuuriga fütokemikaalid) vahel. Uuringu läbiviimist toetas Eesti Kliiniliste Onkoloogide Selts (EKOS).

Varasemalt läbiviidud uurimistöö põhjal on teada, et üle poole vähipatsientidest tarvitavad omal initsiatiivil aktiivse kasvajakavastase ravi ajal lisaks erinevaid toidulisandeid, mille toimetest nii kasvaja arengule kui ka võimalike

Foto: Andres Tenuus

Urmas Siigur annab teadustöö preemia üle Katrin Sakile

kest koosmõjudest tänapäevaste standardsete vähiravimeetoditega teatakse veel väga vähe. Selliste seoste uurimist takistab samuti asjaolu, et toidulisandid ei ole ravimid ning seetõttu puudub vajadus kliiniliste uuringute läbiviimiseks nende toime ja efektiivsuse tõestamiseks.

Oma eelkliinilises uuringus näitasime, et tsitruselistes viljades (peamiselt apelsinides ja nendest valmistatud toidulisandites) leiduv polüfenoolne ühend hesperetiin

pärsib oluliselt inimese metastaatilise esnäärmevähirakkude taksaanide tsütotoksilist toimet. Nimelt vähendas hesperetiin taksaanide dotsetakseeli ja kabasitakseeli tsütotoksilist toimetõhusust ligikaudu 10 korda, kusjuures selline pidurdav mõju sõltus hesperetiini doosist. Kirjeldatud efekt ilmnas hesperetiini annuste juures, mida on võimalik organismis saavutada vastavate toidulisandite tarbimisel ning avaldus keemiaravimi ja hesperetiini samaaeg-

sel lisamisel. Teised uuritud polüfenoolsed fütokemikaalid, sh sojaodetes leiduvad genisteiin ja daidseiin, taksaanide tsütotoksilist toimet kaugelearenenud esnäärmevähirakkudes ei mõjutanud.

Antud töö näitas selgelt, et taimsete lisandite tarbimine aktiivse vähiravi ajal eeldab äärmist ettevaatlikkust ja teadlikkust ning ilma tõenduspõhisusest võib sellisest tegevusest sündida loodetud kasu asemel oluline kahju. Arvestades vähidiagnooside pidevat kasvu (WHO on prognoosinud aastaks 2030 esmaste vähijuhtude arvu 68%-list tõusu võrreldes 2012. aastaga), on vähiravialased kompleksuuringud üha olulisemad.

Saadud preemia on meie tööühmale väga suureks tunnustuseks ning ühtlasi ka oluliseks motivaatoriks vastavasisuliste teadusuuringutega jätkamisel.

KATRIN SAK
Tartu ülikooli kliinilise meditsiini instituut

Doktoristipendiumi konkurss

Tartu Ülikooli Kliinikum kuulutas ka sel aastal välja stipendiumikonkurssi, millele said kandideerida kliinikumi arst-residendid, arst-õppejõud ja arstid. Stipendium on mõeldud kliinilistel erialadel kliinikumile oluliste teaduslike probleemide analüüsimiseks Tartu Ülikooli arstiteaduskonna doktorioppes alates 2017/2018. aasta sügissemestrist.

Stipendiume on kaks, ühe stipendiumi suurus on 1000 eurot kalendrikuus ühele stipendiaadile.

KLIINIKUMI LEHT

Miks ma taotlesin Tartu Ülikooli Kliinikumi doktoritöö stipendiumit?

Taotlesin stipendiumi, kui olin alustamas oma kolmandat doktorantuuri aastat. Minu jaoks oli kandideerimise ajendiks küllaltki korralik rahaline lisa. Teadustöö tegemine, doktorantuuri õp-

peainete läbimine ning dissertatsiooni kokkukirjutamine põhitöö ja pere-

konna kõrvalt on keeruline, mistõttu tundsin, et stipendium võimaldaks vajadusel võtta vaba aega akadeemiliseks tööks.

Tagantjärei võin öelda, et stipendium lisas nii-öelda positiivset stressi ja aitas oma töö nominaalajaga valmis saada.

DR KALEV NÕUPUU
Silmakliinik

Kas sotsiaalmeedia teeb meditsiinitöötajad kaitsetuks?

Kas arstidel ja õdedel peaks olema sotsiaalmeedia konto? Kas patsiendid võivad võtta meditsiinitöötajatega ühendust erinevate sotsiaalmeedia kanalite kaudu? Kas meditsiinipersonali tõekspidamised ja väljaütlemised esindavad teda isiklikult või ka tööandjat?

Kuna sotsiaalmeedia ei hõlma endas enam vaid isiklikku sõpruskonda ning ka traditsioonilise meedia uudisvood on kolinud sotsiaalmeediasse, on erinevates rakendustes kontosid omavad inimesed küll varasemast rohkem informeeritud, ent ka kaitsetumad kui kunagi varem. Sotsiaalmeedia annab kasutajale anonüümsuse ja seeläbi ka tavalisest suurema julguse, mis omakorda nihutab eetilise suhtlemise piire. Kas rahulolematu patsient võib sotsiaalmeedias arsti ja/või õde kõnelda või on selleks siiski mõeldud vastuvõtuaeg? Kliinikumi Leht uuris Politsei- ja Piirivalveameti veebikonstaablilt Maarja Punakult, kuidas käituda erinevates situatsioonides.

On öeldud, et avalik sotsiaalmeedia konto on nagu avatud kodu. On see nii?

Tõsi, sest igati võib soovi korral koputada, aga see, kuidas külaline seda teeb, on konto omaniku otsustada. Kui konto seaded on piiratud, võib ainsaks koputuseks olla isiku sõbrataotlus, mida arst või õde vastu võtma ei pea. Kui konto on aga avatum, saab patsient arstile saata kirju, märkida teda mõne pildi juurde, teha tema seinale teistele nähtavaid postitusi jne.

Mida peaksid meditsiinitöötajad tulenevalt oma töö eripärast sotsiaalmeedia kontosid omades silmas pidama?

Nagu ka näiteks õpetajad ja politseinikud, peavad ka meditsiinitöötajad oma sotsiaalmeediakontot luues läbi mõtlema mitmed aspektid. Sea-

Veebikonstaabel Maarja Punak

dustega pole paika pandud reeglid, kuidas peaks riigiametniku või konkreetse eriala esindaja konto välja nägema. Samas on näiteks USAs mõnedes osariikides õpetajatel keelatud õpilasi Facebookis sõbraks võtta. Olles politseiametnik, pean mina kindlasti arvestama, et luues oma isikliku konto oma näo ja nimega sotsiaalmeedias, esindan ma paratamatult kogu meie organisatsiooni. See kehtib laias laastus ka meditsiinitöötajatele.

Kui arst või õde on loonud sotsiaalmeedia konto ja võtnud patsiendi sõbraks, on suur tõenäosus, et sõbrastatust hakatakse proovima kasutada selleks, et erialast nõu saada väljaspool ametliku suhtlust. Arstide puhul aga on eriti kriitiline asjaolu, et sotsiaalmeedia ei ole turvaline keskkond delikaatse informatsiooni edastamiseks. Lisaks tekib oht, et meditsiinitöötaja teeb enda vaimsele tervisele karuteene, sest sotsiaalmeedia on kättesaadav kõikjal 24/7 ja enam ei ole võimalik end täielikult välja lülitada.

Väga paljud arstid ja ka õed on enda eriala arvamusiilidrid ning nende sotsiaalmeedias väljaöeldu võib hakata elama oma elu. Kuidas seda vältida?

Kui arst postitab enda seisukohti meditsiini vallas, mida ta võiks vabalt väljendada näiteks ajalehes, siis selles ma ei näe midagi kahjulikku. Pigem on siin küsimus, et kas ta on valmis algatatud teemal sotsiaalmeedias edasi diskuteerima. Kui jutt puudutab religiooni või poliitikat, siis see on isiku eraelu ning sel teemal mõtete avaldamine ei ole keelatud. Jälgida tuleks, et oma väljaütlemistega kedagi ei solvataks, ega jagataks infot, mis on seotud konkreetsete patsientidega.

Kuidas toimida rahulolematu või tülika patsiendiga, kes pärast tervishoiuasutusest lahkumist otsib meditsiinitöötaja sotsiaalmeediast üles ning nõuab tervisenõu, oma ravi ja protseduuride kommenteerimist või ka kiirendatud vastuvõtule saamist?

Sel juhul peab meditsiinitöötaja end kehtestama ja keelduma igasugusest suhtlemisest läbi sotsiaalmeedia. Kui kontol klapiivad inimese nimi ja pilt, ei tähenda see veel, et teisel pool on õige inimene, ja sotsiaalmeedias ei tohiks edasi anda mitte mingit infot või tagasisidet, mis puudutab konkreetset inimest ja tema tervist. Seda eirates võib kellegi delikaatne informatsioon sattuda võrasteresse kätte. Kui arsti või õeni jõuab informatsioon, et teda laimatakse, siis on sellelt konkreetset inimeselt õigus nõuda valeinfo eemaldamist ning kui sellest keeldutakse, on võimalus küsida nõu veebikonstaablilt või pöörduda kohtusse. Kui kliinikumil on oma konto sotsiaalmeedias, siis kliinikumi kontolehele võib panna teate, et arstid ei anna sotsiaalmeedias konsultatsioone, ega jaga infot ning ei toimu vastuvõtule registreerimist. Sellele reeglile võib viidata ka meditsiinitöötaja ise, põhjendades, miks ta keeldub patsiendiga suhtlemisest sotsiaalmeedias.

Milline on sotsiaalmeedia nn hea käitumise tava?

Kõige lihtsam on lähtuda põhimõttest, et käitu nii, nagu soovid, et sinuga käitutaks. Sotsiaalmeedias jätab iga mõtteavaldus või pilt jälje. Kui sa ei ole valmis selleks, et see pilt või postitus oleks homme ajakirjanduses, siis valige hoolikalt neid inimesi, kellega te oma postitusi ja sellega ka eraelulist informatsiooni jagate.

Veebikonstaabel
MAARJA PUNAKUT
küsitles HELEN KAJU

Külalised Turu Ülikooli Haiglast

Turu kolleegid külastasid uroloogia ja neerusiirdamise osakonda

22. septembril külastasid kirurgiikliiniku uroloogia ja neerusiirdamise osakonda kolleegid Turu Ülikooli Haiglast. Külalistele esitleti nii uroloogia ja neerusiirdamise stationaarset osakonda kui ka ambulatoorset vastuvõttu. Lisaks tutvustas dr Toomas Ellervee operatsiooniosakonna töökorrast ning dr Stanislav Tjagur omakorda androloogiakeskust. Pärast visiiti tõi Turu ülikoolihaigla uroloogia osakonna juhataja Jukka Häkkinen välja aspektid, mis talle kliinikumis kõige enam muljet avaldasid ning mida saaks tema hinnangul teha paremini.

Dr Jukka Häkkinen'i tähelepanekud, mis olid tema hinnangul väga positiivsed:

- Uroloogide tiimi hea koostöö ja teineteise mõistmine.
- Osavad ja kõrgete tehniliste oskustega kirurgid.
- Ilusad ja praktilised tööruumid.
- Kirurgiakeskne töökorraldus, ambulatoorne töö osaliselt androloogiakeskuse poolt kaetud.
- Entusiastlikud ja innustunud noored kirurgid ja samas kogenud seeniorid.
- Arsti positsioon on tugev, asjatundja arvamust kuulatakse.

- Osakonna töö on aktiivne, eriti hea mulje jättis postoperatiivne jälgimise palat.

Parandamist vajavate aspektidena tõi ta välja:

- Operatsioonitubade aega jagub liiga vähe. Uroloogia ja neerusiirdamise osakonnal peaks nädalas olema operatsioonitube praeguse 5 asemel 10–15. Sellest tingituna on beniigse haigusega operatsioonile pääsemiseks liiga pikk ootejärjekord.
- Liiga vähe meditsiiniõdesid arvestades osakonna tegevuse laialdast amplituuda.
- Tekkis küsimus, kas osa

androloogiakeskuses ravil käivatest patsientidest ei peaks kuuluma hoopis peaarstidele?

- Majandamine tundub manipuleerituna – teenuste hinnad ei vasta tegelikele kulutustele.
- Osakonnas peaks rohkem tegema ja planeerima teadustööd. Kokkuvõttes jättis kliinikum külalistele väga hea mulje ja potentsiaal kitsaskohtadega tegelemiseks on kindlasti olemas.

UROLOOGIA JA NEERUSIIRDAMISE OSAKOND

55 aastat Eesti Uroloogide Seltsi

29. septembril tähistas Eesti Uroloogide Selts oma 55. aastapäeva. Selle puhul toimus Eesti Rahva Muuseumis pidulik seminar, mille käigus anti ülevaade uroloogia ajaloost ja arengust Eestis ning analüüsiti viimaste aastate teh-

tud tööd. Seltsi aumärkidega tunnustati seltsi endisi presideente – dr Gennadi Timbergi ja dr Toomas Tamme. Samuti tunnustati pikaajalise ja suure panuse eest eriala arengusse dr Gottlieb Tulminit ning juba kümnendat aastat

järjest põhjaliku Eesti uroloogilise töö statistilise ülevaate koostanud dr Ülo Zirelit.

ANDRES KOTSAR
Uroloogia ja neerusiirdamise osakonna juhataja

Dr Andres Kotsar, dr Ülo Zirel ja dr Mihhail Žarkovski

Välistudengid naudivad praktikat ühendlaboris

Kliinikumi Lehe kõrvu jõudis kuuldus, et pärast ühendlabori kolimist uutesse ruumidesse on seal aina rohkem näha ka välisriikide tudengeid.

Augustis saabus kliinikumi Judith Obermair Austriast, kes õpib kodumaal kõrgkoolis Health University of Applied Sciences Tyrol bioanalüütikaks. Tema praktika kliinikumis kestab 12 nädalat, selle aja jooksul võimaldab ühendlabor entusiastlikul õppuril tutvuda labori erinevate valdkondade tööpetsiifikaga.

Ühendlaboris on praktikantide ja välistudengite siinviibimise programmi eest vastutavaks Riin Tamm, kes samal ajal töötab ühendlabori immuunanalüüsi osakonnas. Riin Tamm on koos ühendlabori direktori ja osakonnajuhatajatega välja töötanud nii Eesti kui ka mujalt tulnud praktikantidele programmi, mis oleks võimalikult mitmekülgne, võimaldaks kasutada labori maailmatasemel aparatuuri ning oleks täidetud praktiliste tööülesannetega, et tasakaalustada teoreetilisi kooliteadmisi.

Judith Obermair otsis enda praktika sooritamiseks kohta, mis oleks kindlasti väljaspool Austriat ja mille programm oleks sarnane tema enda õpingute omale ning kus praktiline töö oleks ülekaalus. Esmalt jõudis ta interneti vahendusel Tartu Tervishoiu Kõrgkooli, kust välistudeng

Fotod: Erakogu

Judith Obermair

omakorda ühendlaborisse suunati. Olgugi, et Judith Obermairil oli kaasas kooli poolt kindlate nõudmistega programm, pakkus ühendlabor talle enda valdkondadest lähtuvalt mahukamat praktikasessiooni. Nii saab väliskülastajale praktiseerida labori erinevates osakondades, omades igas valdkonnas ka laboripoolset juhendajat, ning lisaks tutvuda nii Eesti Geenivaramu ja Eesti Biokeskuse tuumiklaborite tööga kui ka kliinikumi patoloogiateenistuse labori eripäradelega.

Olgugi, et Judith kirjutab enda lõputöö hoopis kvaliteedinäitajate teemal, on tal ühendlaboris ette nähtud praktika ka teistes valdkondades. Immuunanalüüsid, kliiniline geneetika, kliiniline mikrobioloogia, kliiniline

keemia ja laboratoorne hematoloogia, mükobakterioloogia ja patoloogia – need on valdkonnad, kus välistudeng praktilisi kogemusi omandab.

Judith, olete olnud Tartu Ülikooli Kliinikumis pea-aegu kaks kuud. Kuidas meie haigla teile tundub?

Kui ma esimest korda haiglat nägin, avaldas mulle väga muljet kaasaegne välis- ja sisearhitektuur. See, kuidas siin on vana ja uus hoone omavahel ühendatud, muudab L. Puusepa 8 hoonekompleksi eriliseks. Ka kliinikumi ümbrus on väga ilus, eriti meeldib mulle, et ruumi on jäänud ka rohelisele loodusele.

Peaaegu ütlesin, et kui käia keelt oskamata kliinikumis

ringi, on viidete kaudu osakonnad hästi leitavad. Muidugi tuleb vahel abi paluda, ent kõik inimesed, keda ma olen seni kohanud, on olnud sõbralikud ja viisakad. Lõuna ajal meeldib mulle käia sööklas, kuna sealne toit on esiteks maitsev, teiseks väga odav ning mitmed road meenutavad mulle kodu.

Mis on teile kliinikumi ühendlaboris enim muljet avaldanud?

Kliinikumi ühendlabor on ju suurim Eestis, mistõttu on mul võimalus enda 12-kuulise praktika jooksul proovida kätt kõikides valdkondades.

Eriliselt tahaksin esile tõsta aga töökeskonda ja siin töötavaid kolleege. Kõik on väga abivalmid, ma võin küsida mistahes küsimusi mistahes ajal ning oma vastustes püüavad labori töötajad selgitada nii hästi kui võimalik. Selline abivalmidus võimaldab mul õppida pidevalt, ka analüüsides tegemise ajal.

Siinne õhkkond on mõnus ja vaba, kolleegid on mind kutsunud kaasa ka väljasõitudele ja näidanud kauneid kohti, tutvustanud maitsvaid roogi (suutsukala on väga maitsev!) ja traditsioone.

► Kas praktika kliinikumis aitab teil teha edasisi karjäärivalikuid?

Jah, aitab küll. Ma eelistaksin töötada molekulaardiagnostika valdkonnas, see eriala on lai ja väga huvitav.

Olen olnud teismeliseast peale kriminaalseriaalide, näiteks Criminal Minds ja Medical Detectives, fänn. Nende vaatamine võib olla küll hirmutav, aga mind lummas, kuidas uurivad lahendavad kuritegusid kasutades labori meetodeid ja aparatuuri üle maailma. Kuna ma olen eriti huvitatud kriminalistikast, plaanengi edasisi õpinguid molekulaardiagnostika alal.

Kui te koju tagasi lähete, kas soovitaksite teistel tudengitel tulla praktikale Tartusse?

Kindlasti, Tartu on imeiline koht ja minu siinviibimise kogemus on seni ainult positiivne. Siinsed inimesed on väga sõbralikud ja Tartu linn on hubane, kus lisaks tööle on mõnus puhata ja jalutada linnas olevates parkides. Tartu on paraja suurusega, et mitte ära eksida, siin on palju häid restorane ja kohvikuid. Ja öösiti see linn tõesti ei maga, sest Tartus on lihtsalt nii palju tudengeid.

Tartust on väga lihtne külastada ka naaberriike, näiteks Läti, Venemaa ja Soomet. Ühistranspord on hästi organiseeritud ja taskukohane ning transpordiühendused on head, ükski, kas sõita bussiga või rongiga. Kokkuvõtvalt – soovitaksin kindlasti teistele tudengitele praktika tegemiseks Tartut!

HELEN KAJU

Foto: Nele Tammeaid

Rahvusvaheline radioloogiapäev

8. novembril tähistavad Euroopa Radioloogia Ühing (ESR), Põhja-Ameerika Radioloogia Ühing (RSNA) ja Ameerika Radioloogia Kolledž (ACR) kuudent ülemaailmset radioloogiapäeva, korraldades sel päeval radioloogiat tutvustavaid üritusi kogu maailmas. 8. november 1895 oli päev, mil Wilhelm Conrad Röntgen avastas röntgenikiired.

Rahvusvahelist radioloogia-päeva tähistatakse alates aastast 2012 ja selle eesmärgiks on suurendada teadlikkust radioloogia vallas, et tagada patsiendi ohutus radioloogilistel uuringutel ning tähtsustada radioloogi rolli tervishoius. Selle aastal on teemaks valitud erakorraline radioloogia, et rõhutada radioloogi rolli olulisust erakorralises meditsiinis.

Seoses röntgenikiirte sünnipäevaga tähistamisega võib sünnipäevanädalal osa saada ka erinevatest üritustest Tartu Ülikooli Kliinikumis ja Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis. Esmaspäeval, 6. novembril on kliinikumi koolituskeskuses radioloogiateemaline koolitus "Radiodiagnostika – ohutu või ohtlik?". Antud koolitus on mõeldud kõigile õdedele ja hooldajatele. Loengupäev annab ülevaate erinevatest radioloogilistest uuringutest ja patsiendi ettevalmistuse eripäradest radioloogilisteks uurinteks. Koolitusel osaleja saab

teada, mis on kiirgus, kiirguskaitse ja ioniseeriv kiirgus ning milliseid kontrastaineid kasutatakse radioloogiliste uuringute läbiviimisel. Ühtlasi tutvustatakse erinevaid radioloogilisi uurimismeetodeid: kompuutertomograafia, magnetresonantstomograafia, mammograafia, röntgenülevõte ja läbivalgustus, ultrahele, nuklearmeditsiin, angiograafia. Koolitajateks on radioloogiakliiniku radioloogiatehnikud ja angiograafia osakonna operatsiooniõde.

Kolmapäeval, 8. novembril on kõik huvilised oodatud tähistama rahvusvahelist radioloogiapäeva Tartu Tervishoiu Kõrgkooli, kus radioloogia-tehniku õppekava 3. kursuse üliõpilased räägivad magnetresonantstomograafia ajaloo. Ettekandele tuleb ka kliinikumis filmitud humoorikas lühifilm. Mis on filmi sisu, seda saab ise vaadata kooli aulas algusega kell 11.45. Üritus on avalik ja kõik huvilised on oodatud!

Reedel, 10. novembril korraldab Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliit koos radioterapia osakonna radioloogiatehnikutega ja füüsikuga kiiritusraviteemalise teabepäeva. Teabepäev toimub Linkbergi auditooriumis algusega kell 9.00. Teabepäeva eesmärgiks on anda lihtsustatud ülevaade kiiritusravist, tänapäevase vähiravi olulisest osast. Teabepäeval osaleja saab teada, kellele on kiiritusravi suunatud ja millised on selle raviviisi omadused, kuidas on kiiritusravi aastakümnete jooksul arenenud ja milline roll on arstidel, füüsikutel ja radioloogiatehnikutel multidistsiplinaarses kiiritusravi meeskonnas. Koolituse päeva lõpus on võimalus külastada radioterapia osakonda, teejuhtideks on füüsik Markus Vardja ja radioloogia-tehnik Triin Murumets.

Ürituste täpsemat infot on võimalik leida ka Facebookist.

TRIIN KASESALU
radioloogiatehnik

KOMMENTAAR

Miks ma seda tööd teen? Mulle meeldib inimestega suhelda ja praktikantide tööd korraldada. Organiseerimise kaudu omandan ise uusi kogemusi, kohtun kliinikumis töötavate uute huvitavate inimestega ning nagu juhendamise ja õpetamise puhul ikka – õpetades teisi õpid ise

kõige rohkem.

Uued ruumid ja labori osakondade kokkukolimine on andnud võimaluse pakuda suurepäraselt kliinilise laboritöö kogemust. Lisaks on meie ühendlaboril väga heal tasemel aparatuur ja töötajaskond ning töö laboris ei ole enam pelgalt analüüsides tegemine.

Mul on hea meel, et ühendlabori töö vastu tuntakse huvi ja tee meie juurde leitakse nii siitsamast Tartu ülikoolist, tervishoiu-kõrgkoolist kui ka mujalt maailmast. Näiteks eelmisel aastal võõrustasime Inglismaal õppivat eestlasest tudengit, kellel oli kindel soov teha praktikat just meie la-

boris. Soovime, et meie praktikaprogramm aitaks tudengeid nende teoreetilises õppetöös ning suunaks edasisi karjäärivalikuid kliinilises laboritöös.

RIIN TAMM
laborispetsialist

Mobiilse androloogia diagnoosikabineti vastuvõtugraafik

Meestearstid tegelevad kõigi meeste eriomaste haigustega: eesnäärmehaigused, seksuaalhäired, meeste üleminekuiga, hüpogonadism, viljatus, sugutrakti ägedad ja kroonilised põletikud, kõik peenise, munandikoti haigused, rinnahaigused meestel.

Androloogia mobiilse diagnoosikabineti koordinaator on meditsiiniõde Olga Raudik, arstidest töötavad kabineti dr Stanislav Tjagur, dr Sven Tennisberg ja dr Margus Punab.

Meestearsti vastuvõtule haigekassa tingimustel pöördumine eeldab saatekirja. Ravikindlustatud isikutele kehtib esimesel visiidil visiiditasu

5 eurot. Ravikindlustuseta ja saatekirjata mehed saavad vastuvõtule pöörduda tasuta korras.

Mobiilse androloogia diagnoosikabineti vastuvõtule on võimalik registreerida:

- kliinikumi kodulehel: <http://www.kliinikum.ee/eriasti-vastuvott/registreerumine>,
- meestekliiniku kodulehel <http://www.kliinikum.ee/meestekliinik>,
- e-kirjaga: meestekliinik@kliinikum.ee,
- telefonil 731 9100, 731 9323.

Oktoober	
23.–24.10	Põltsamaa, Lossi 49
25.–27.10	Viljandi, Turu 8/10
November	
6.–8.11	Narva, Haigla 5
9.–10.11	Ahtme, Ilmajaama 14
13.–15.11	Võru, Jüri 19a
16.–17.11	Valga, Peetri 2
20.–21.11	Rapla, Alu tee 1
22.–23.11	Haapsalu, Vaba 6
27.–30.11; 1.dets	Kärdla, Rahu 2
Detsember	
4.–6.12	Rakvere, Lõuna põik 1
7.–11.12	Ahtme, Ilmajaama 14
12.–15.12	Narva, Haigla 5
18.–19.12	Põltsamaa, Lossi 49
20.–21.12	Viljandi, Turu 8/10

Androloogia mobiilne diagnoosikabinet Narva Haigla juures

Lääne-Virumaa	
26.10	Rakvere Haigla, Lõuna-põik 1
Põlvamaa	
2.11	Värskas, vallamaja juures
Võrumaa	
9.11	Antsla Perearstikeskuse hoovis, Koolitee 12, Antsla
Valgamaa	
16.11	Tõrva Tervisekeskus, Tartu 1, Tõrva
Põlvamaa	
23.11	Põlva Haigla, kiirabi sissepääsu juures
Võrumaa	
30.11	Lõuna-Eesti Haigla, Meegomäe küla
Tartumaa	
7.12	Mustvee Tervise hoovis, Tartu 38, Mustvee
Viljandimaa	
14.12	Viljandi Tervisekeskus, Turu 8/10, Viljandi
Jõgevamaa	
21.12	Põltsamaa Tervisekeskus, Lossi 49, Põltsamaa
Valgamaa	
28.12	Otepää Tervisekeskus, Tartu mnt 2

Mobiilse nahakasvajate diagnoosikabineti väljasõidugraafik

Mobiilne nahakasvajate diagnoosimise kabinet peatub Eestimaa erinevates keskustes kord nädalas, võimaldades nii kiirendada inimeste õigeaegset jõudmist nahaarsti juurde naha pahaloomuliste kasvajate kahtlusele. Mobiilne nahakasvajate diagnoosimise kabinet on varustatud kaasaegse aparatuuriga nahakasvajate diagnoosimiseks.

Kabineti võtavad vastu nahahaiguste arst Külli Paasik ja õde Maili Maalmann.

Arsti vastuvõtule broneerimine toimub kliinikumi ette-registreerimiskeskuse telefo-

nil 731 9100 või internetiaadressil <http://www.kliinikum.ee/eriasti-vastuvott/registreerumine>. Tähelepanu, internetis broneerides tuleb eriala juures täpsustada mobiilne nahakasvajate diagnoosimise kabinet ja asukoht, kuhu minna soovitakse. Nahaarsti vastuvõtule pöördumiseks ei ole tarvis perearsti saatekirja, ravikindlustatud isikutel tuleb tasuda tavapärase visiiditasu 5 eurot.

KLIINIKUMI LEHT

Tartu Arstide Liidu liikmed külastasid Peipsiääre Sibulateed

Seekordne Tartu Arstide Liidu traditsiooniline sügisene väljasõit viis meie liikmed 23. septembri päikeselisel sügispäeval Peipsi äärde Sibulateele – Alatskivi lossi, vanausuliste küla, Liivi muuseumi. Peipsiääre piirkond on ajalooliselt seotud kolme kultuuriga – vene vanausuliste, eesti talupojakultuuri ning balti-saksa mõisakultuuriga. Moodsatel aegadel on selles kandis rahvastik sarnaselt muu ääremaaga oluliselt vähenenud, aga tänu turismile on piirkond saanud uue hingamise.

Sarnaselt möödunud aastase sõiduga oli huvilisi oli ka seekord rohkelt, osales nii lastega peresid kui seeniorliikmeid. Meie esimeseks peatuspaigaks sai kirju ajaloo järel värskelt taastatud Alatskivi loss, milles tutvusime baltisaksa aadlike von Nolckenite 19. saj lõpu ja 20. saj algusaastate eluoluga. Lossi renoveerimisel on pööratud tähelepanu funktsionaalsusele. Tegemist ei ole muuseumiga, vaid hubase miljööga maamõisaga, kus külastajatel on võimalik kõike käega katsuda ja soovi korral ka ajaloolistel toolidel istuda. Seega võib tunda end nagu kodus, kust pererahvas on mõneks ajaks välja läinud. Lisaks baltisaksa kultuurile on Alatskivi lossis hetkel eksponeeritud omakandimehe ja Eesti läbi aegade ühele tuntumale heliloojale, Eduard Tubinale pühendatud näitus koos fonogrammidega tema loomingust.

Alatskivilt suundusime edasi Kolkja külla, kus jalutasime päikesepaistelisel Peipsi rannal ja tutvusime Peipsimaa külastuskeskusega. Vanausuliste muuseumis kuulsime lähemalt selle rahvakilli ajaloo ning ühtlasi saime näha traditsioonilisi riideid ja tarbeesemeid. Vene vanausuliste – staroverõ – järgi-

Tartu Arstide Liidu liikmed Alatskivi lossi ees

Tartu Arstide Liidu liikmed Liivi muuseumis

Sibulamüük

vad oma usulisi tavasid oluliselt muutusteta aastasadu. On andmeid vene kogukonnast Peipsiveeres kaua enne Venemaa õigeusu kiriku reformi ja sellele järgnenud tagakiusamisi 17. saj keskpaigas. Mingis mõttes jääb mulje, et kui protestandid on muutunud kiriku põhivooluks, siis vanausulised jätkavad oma liini ja omavad Jumalaga lähemat suhet kui mõned teised kristlikud usuvoolid. Nii näiteks ei ole neil preestrit ja kombetalitused viib läbi kohalik baatjuška.

Kolkja kala- ja sibularestoranis oli väga hea teenindus ja pakuti võrratut kalaseljankat ning imehead teed, samovariga laual. Kõik jättis väga meeldiva ja puhta mulje; teenindajatel polnud muret ka eesti keelega. Samuti sai Kolkjal näha kohaliku sibulakasvatuse

eripärasid Kostja sibulatalus. Jäi mulje, et kes tööd soovib teha, sellel on ka saaki, mida müüa ja müügist saadud tulust võib üsnagi hästi ära elada. Peipsiääre sibulaid teame kõik, kuid mis oludes neid kasvatatakse, peaks ikka kohepeal vaatamas käima.

Sõit jätkus läbi kolme rida-küla Varnja palvelasse, mis on samuti hiljuti saanud värskenduse. Palvelas on vägagi rikalik ikonostaas ja uudistamist jagus küllaga. Meie liikmetest dr Telnova jõudis gidiga üksmeelele, et turistidest võib kogudusele vaatamata nende varasemale vastuseisule ka abi olla – ühest küljest levib nii info vanausuliste kohta ja teisest küljest toetavad külastajad kindlasti ostudega kohalikku elanikkonda.

Vanausuliste juurest suundusime Liivi muuseumi, mis

tegutseb Juhan Liivi ja ta vanema venna, Jakob Liivi kunagises kodutalus. Kohalik giid on tõeline oma ala entusiast, kes rääkis pikalt Liivide perest, Juhan Liivi noorusest, õpingutest, elu armastusest, loomingust ja ka hilisemast haigusest.

Pirukalaud täitis pika päeva järel kõhu ja tagasisõit Tartusse kulges positiivsetest emotsioonidest meeldivalt rammestunuduna. Kindlasti korraldab Tartu Arstide Liit ka järgmisel aastal liikmetele väljasõidu, millel osalemist soovitaks aegsasti kaaluda. Tegemist on põlvkondi tõeliselt ühendava üritusega. Lastekasvatamine on igati teretulnud.

NEEME TÕNISSON

Tartu Arstide Liidu eestseisuse liige

TÄNUAVALDUSI

Oktoober, traumatoloogia ja ortopeedia kliinik

Täna väga **dr Eiki Straussi** operatsiooni eest. Täna ka väga toredat teenindavat kollektiivi.

Oktoober, anestezioloogia ja intensiivravi kliinik, erakorralise meditsiini osakond

Avaldan kiitust ja tänu noorele arstile **dr Kaarel Kõivomägile** ja tema abiliselle. Nad olid väga lahked ja aitasid mind väga palju.

Oktoober, naistekliinik

Suur tänu kogu osakonna personalile peenetundelise ja heatahtliku suhtumise eest. Eriline tänu **dr Pille Soplepmannile**.

Oktoober, nahahaiguste kliinik

Dr Alina Lepasaare oskusliku juhtimisega ja ödede ravitööga valud lakkasid, haavad peaaegu paranesid. Suur tänu raviarstile, ödedele ja põetajatele eduka ravi eest!

Oktoober, spordimeditsiini ja taastusravi kliinik, toitlustusteenistus

Viibisin teie hoole all 12 päeva, mil sain näha ja tunda teie tööka kollektiivi tähelepanuväärset abi ja hoolitsust. Täna südamest oma raviarsti **dr Jana Intšitet**, kõiki ödesid ja hooldajaid, kes teevad oma tööd ennastalgavalt. Täna kokkasid maitsvate toitumise eest. Kõik on siin oma ala meistrid!

Oktoober, kirurgiikliinik

Kiidan väga personali! Võrdlus on olemas Pärnu ja Tallinna haiglatega.

Oktoober, hematoloogia-onkoloogia kliinik, stomatoloogia kliinik

Saabusin perearsti suunamisega **dr Heigo Reima** vastuvõtule, kus selgus kiiresti, et tegelikult on mul teine diagnoos. Minu palve peale otsis dr Reima õige arsti kontakti ning saatis mind peale konsulteerimist kohe **dr Oksana Ivaski** juurde. Dr Ivask tegeles minuga koheselt ning ma sain abi väga kiirelt. Suur tänu nii hoolivatele doktoritele!

September, anestezioloogia ja intensiivravi kliinik, operatsiooniteenistus

Sooviksin avaldada tänu ja kiitust: anestezioloogia osakonnas **dr Eva Lehepuu**, anesteesiaõde **Ljudmila Russakova** ja **Moonika Prokofjeva**, põetaja **Iraida Prokofjeva** ning operatsiooniteenistuses öde **Saima Tark**, **Sirlei Šimko** ja põetaja **Tiina Pöder**.

September, lastekliinik

Soovime avaldada kiitust **dr Jaanika Ilissonile!** Nii tore, sõbralik ja soe arst. Kuulab lapse haigusega seonduvat ja koos leitakse lahendus ravi osas. Paremat laste reumatoloogi meie pere soovitada ei oskaks. Dr Ilisson on parim! Aitäh! Tänu Teile on meie laps tervem ja saab elada täisväärtuslikku elu.

REBASTE RESTO!

24. OKTOOBER TÕU KLIINIKUMI 1. KORRUSEL J-KORPUSES

TULE ARSTIREBASTE KÜPSETATUD HÖRGUTISI MAITSMAS!

„Rebaste Resto“ pakub maitseelamusi

24. oktoobril kell 13.00 avatakse Tartu Ülikooli Kliinikumi J-korpuse 1. korrusel „Rebaste Resto“. Kulinaarsetes võimetes võtavad mõõtu I kursuse arstitudengid. Pakutakse nii soolaseid kui ka magusaid küpsetisi.

Kõik on oodatud mekkima!

„Rebaste Resto“ toimub Arstitudengite Rebastenädala raames ning selle tulud lähevad Rebastenädala katteks.

?

Kellega vestleb professor Ain-Elmar Kaasik?

Vastuse palume saata 10. novembriks e-postiga aadressile Helen.Kaju@kliinikum.ee või tigupostiga aadressile Kliinikumi Leht, L. Puusepa 1a, 50406, Tartu. Õigesti vastanute vahel loositakse välja Kliinikumi Lehe aastatellimus. Head nuputamist!

Septembrikuu pildimängu fotol oli dr Irma Vlassova ning foto oli tehtud Maarjamõisa polikliinikus 1998. aastal. Kuna õigeid vastuseid ei laekunud, jäi lehetellimus loosimata.

